

Javna ustanova
za upravljanje prirodnim
vrijednostima Grada Zagreba
Maksimirski perivoj 1
HR – 10000 ZAGREB

KLASA: 003-05/25-02/06
URBROJ: 465-01/1-25-1
Zagreb, 21.11.2025.

Smjernice za prilagodbu ponude ugostiteljskih i uslužnih djelatnosti u objektima Javne ustanove za upravljanje prirodnim vrijednostima Grada Zagreba radi jačanja interpretacije kulturnih i prirodnih vrijednosti Parka Maksimir

UVOD

Ove smjernice izrađene su s ciljem pružanja sveobuhvatnog, praktičnog i provedivog okvira za unaprjeđenje i usmjeravanje ugostiteljske te uslužne ponude u objektima Javne ustanove za upravljanje prirodnim vrijednostima Grada Zagreba. Njihova je svrha osigurati da ponuda u potpunosti podržava misiju očuvanja, prezentiranja i oživljavanja kulturnih, povijesnih i prirodnih vrijednosti Parka Maksimir.

Kao najstariji javni perivoj u jugoistočnoj Europi i zaštićeni spomenik parkovne arhitekture, Maksimir nije samo rekreacijski prostor, već i živi muzej pejzažne arhitekture, biološke raznolikosti i zagrebačke povijesti. Ugostiteljska i uslužna ponuda u takvom okruženju ima iznimnu odgovornost – ona oblikuje prvi dojam prostora, usmjerava doživljaj posjetitelja te može postati snažan medij za interpretaciju vrijednosti parka.

Ove smjernice uspostavljaju temelje za razvoj ponude koja je estetski diskretna, ekološki odgovorna i sadržajno usklađena s identitetom parka, a istovremeno doprinosi edukaciji i stvaranju jedinstvenog posjetiteljskog iskustva.

---

1. NAČELA NA KOJIMA SE TEMELJI PRILAGODBA PONUDE

Prilagodba ponude treba se temeljiti na sustavu vrijednosti koji afirmira očuvanje prirode, održivo upravljanje resursima te interpretaciju kulturne i povijesne baštine Maksimira. Cilj je stvoriti ravnotežu između funkcionalnosti usluge i njezine interpretativne, edukativne i estetske uloge.

Ključna načela uključuju:

- **Autentičnost** – ponuda mora biti u skladu s identitetom prostora te odražavati povijesni karakter parka.

- **Održivost** – primjena ekoloških standarda, energetske učinkovitosti i odgovornog upravljanja materijalima.
- **Pristupačnost** – informacije i sadržaji trebaju biti razumljivi i dostupni svim posjetiteljima, uključujući djecu, starije i osobe s invaliditetom.
- **Uklopljenost u ambijent** – vizualna i sadržajna usklađenost s krajobraznim i kulturno - povijesnim vrijednostima Maksimira.
- **Edukativnost i transparentnost** – svaki element ponude, od vizualnog identiteta do komunikacije osoblja, nosi potencijal za interpretaciju.

---

2. GASTRONOMSKA INTERPRETACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI

Ugostiteljska ponuda može postati snažan alat u interpretaciji krajolika, tradicije i povijesti parka. Hrana i piće, kao univerzalni mediji komunikacije, stvaraju emocionalnu povezanost s prostorom.

Preporuke uključuju:

- **Kreiranje jelovnika inspiriranog povijesnim razvojem parka**, starozagrebačkom kulinarskom tradicijom te prirodnim karakteristikama okoliša.
- **Korištenje lokalnih i ekoloških namirnica**, čime se potiče održiva proizvodnja, smanjuje ekološki otisak i jača identitet ponude.
- **Interpretativni jelovnici** – nazivi jela i napitaka mogu uključivati kratke priče, legende ili botaničke zanimljivosti (npr. „List po list – šumski miks“, „Biskupova juha“, „Noćna gozba šišmiša“).
- **Edukativno-gastronomski programi** – radionice sezonskog kuhanja, degustacije napitaka inspiriranih parkovnom florom, kulinarske manifestacije povezane s godišnjim dobima u Maksimiru.
- **Tematski jelovnici po sezonama** – proljetni jelovnik šumskih proizvoda, ljetni hladni biljni napitci, jesenski specijaliteti inspirirani plodovima šume.

3. DIZAJN PROSTORA KAO OBLIK INTERPRETACIJE

Uređenje interijera i eksterijera ugostiteljskih objekata treba vizualno i atmosferski odražavati duh Maksimira. Dizajn je ujedno i najizravniji medij interpretacije – posjetitelj ga doživljava prije nego što dobije bilo kakvu informaciju.

Preporučuju se sljedeći elementi:

- **Prirodni materijali** poput drveta, kamena i tekstila u zemljanim tonovima.
- **Interpretacijski paneli ili digitalni ekrani** koji prezentiraju priče o bioraznolikosti, kulturnim vrijednostima ili krajobraznoj arhitekturi parka.
- **Povijesne fotografije i planovi Maksimira** inkorporirani u zidne grafike ili dekorativne elemente.
- **Ambijentalni zvukovi prirode** – tihi zvukovi ptica, šuštanja lišća, interpretirani audio-materijali o vrstama.
- **Diskretne projekcije** ciklusa godišnjih doba ili fotografija prirodnih i kulturnih vrijednosti.
- „**Taktilni kutci**“ – uzorci kore, kamena, lišća s objašnjenjima i ilustracijama.
- **Stolne interpretacijske kartice** – kratke priče vezane uz šetnice, jezera, životinjske vrste i povijesne osobe.

---

4. KOMUNIKACIJA I USLUGA

Zaposlenici imaju važnu ulogu u posjetiteljskom iskustvu i predstavljaju ključne „ambasadore“ parka. Kroz neformalnu komunikaciju i osnovnu interpretaciju mogu posjetitelje potaknuti na bolje razumijevanje prostora.

Mjere uključuju:

- **Kratke edukacije osoblja** o povijesti parka, važnim biljnim i životinjskim vrstama, te pravilima ponašanja u zaštićenom prostoru.
- **Komunikacijski protokoli** koji potiču edukativan, ali nenametljiv način usmjeravanja posjetitelja.

- **Standardizirani obrasci informiranja** – npr. savjeti o rutama za šetnju, sezonskim zanimljivostima ili preporukama za promatranje prirode.

---

5. ODRŽIVOST I EKO-PRISTUP

Održivi standardi trebaju biti temelj rada svih objekata. Ekološki odgovorno poslovanje ne samo da smanjuje negativan utjecaj na okoliš, već gradi imidž ustanove kao lidera u održivom upravljanju.

Preporuke:

- Sustavi razvrstavanja otpada dostupni i jasno označeni.
- Potpuna eliminacija jednokratne plastike.
- Primjena povratne, višekratne ili jestive ambalaže.
- Energetski učinkovita rasvjeta i štedni uređaji.
- Optimizacija potrošnje vode uz senzorske slavine i sustave recikliranja gdje je moguće.

---

6. PRILAGODBA USLUŽNIH DJELATNOSTI

Usluge unutar parka trebaju postati dio šire interpretacije prostora i doprinijeti boljem razumijevanju prirodnih vrijednosti.

Preporuke:

- **Suvenirnice** – prodaja proizvoda od održivih materijala, ilustracija lokalnih umjetnika, botaničkih motiva, edukativnih setova za djecu.
- **Turističke info-točke** – informacije o rutama, prirodoslovnim posebnostima i aktualnim događanjima.
- **Iznajmljivačke usluge** – dalekozori za promatranje ptica, edukativni kompleti za djecu, oprema za tiho promatranje prirode.

7. MODEL ODRŽIVOG MENADŽMENTA

Upravljanje ugostiteljskim i uslužnim objektima treba biti sustavno i usklađeno s misijom ustanove.

Ekološki standardi rada

- Jasno definirani protokoli za smanjenje otpada, štednju energije i održivu nabavu.

Standardi vizualne usklađenosti

- Jedinstveni grafički identitet inspiriran logotipom ustanove.
- Vanjska oprema usklađena s bojama parka – zemljani tonovi, drvo, neutralne nijanse.
- Potpuna zabrana agresivnih reklama i vizualnog zagađenja.

Kontrola komercijalnih aktivnosti

- Redovite provjere poštivanja zabrane preglasne glazbe.
- Jasna pravila korištenja vanjskih površina kako bi se spriječila oštećenja okoliša.

---

8. EDUKACIJSKI SADRŽAJI U UGOSTITELJSKOJ PONUDI

Edukacija može biti integrirana u svakodnevnu ponudu te predstavljati dodatnu vrijednost posjetiteljima.

Primjeri programa:

- „Mirisi šume“ – radionica prepoznavanja aromatičnih biljaka i degustacije napitaka.
- „Maksimir na tanjuru“ – upoznavanje sezonskih namirnica i tradicijske kontinentalne kuhinje.
- „Prirodoslovna večer“ – mini predavanja, pub kvizovi, tematska druženja.

Integracija interpretacije u meni

Svako jelo može imati kratku priču o inspiraciji, botaničkoj poveznici ili povijesnom kontekstu.

Primjer:

„Zeleni lug“ – napitak od mente i bazge inspiriran sjenovitim stazama uz 3. jezero, poznatim po vlažnim staništima i bujnoj vegetaciji.

---

9. PRIMJERI IZ MEĐUNARODNE PRAKSE

- **Kew Gardens, London** – integracija botanike, sezonalnosti i edukacije u restoransku ponudu.
- **Tiergarten Schönbrunn, Beč** – tematske priče povezane s vrstama i povijesnim razvojem parka.
- **Parc de la Tête d'Or, Lyon** – interaktivni interpretacijski paneli i digitalne rute u ugostiteljskim objektima.

---

10. SCENARIJI PRIMJENE U PRAKSI

Scenarij A – Restoran Maksimir

- Povijesna interpretacija parka u vizualnim i tekstualnim elementima.
- Jelovnik temeljen na starozagrebačkoj kuhinji i sezonalnosti.
- Zidne ilustracije koje prikazuju razvoj parka kroz stoljeća.

ZAKLJUČAK

Ove smjernice predstavljaju temelj za dugoročni, održivi i identitetski snažan razvoj ugostiteljske i uslužne ponude u Parku Maksimir. Njihova primjena omogućit će stvaranje prepoznatljivog iskustva koje nadilazi klasičnu ugostiteljsku uslugu – iskustva koje educira, inspirira i doprinosi očuvanju jedne od najvrjednijih prirodnih i kulturnih cjelina Zagreba.

RAVNOATELJICA
dr. sc. Nika Dolenc